בס"ד

עבד אברהם אנכי

פרשת חיי שרה · לדעת מי אני · כוחה של תורה

שיעורו של הרב אלון עטיה שליט"א

יום שלישי, כ"ג בחשון תשפ"ז · 3.11.2026 · בית הכנסת מוסאיוף

הסודות להצלחה שלך

yoursuccesstoolbox.com

▶ לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

תומלל אוטומטית ועלול להכיל טעויות

תוכן העניינים

פתח דבר: שאלות בפרשת חיי שרה 4

אליעזר – דולה ומשקה מתורת רבו 5

יפה שיחתן של עבדי אבות 5

ותקח הצעיף ותתכס 6

קודם לאהוב – או קודם להתחתן? 7

חוט אחד: לדעת מי אני 7

"היה בסדר?" 8

זכית להיוולד יהודי 8

אין כאן גאווה 9

שרה אמנו – "גדול מרבן שמו" 10

תלמידי חכמים שנקראים בשמם 10

"אני יודעת מי אני" 11

שעשועיו של הקדוש ברוך הוא 12

לבקר בהיכלו 13

ארבע אמות של הלכה 13

כשהמילים חודרות פנימה 13

אשת חבר כחבר 14

"עבד אברהם אנכי" 15

תארים של היום 16

אבינו מלכנו 16

רבקה – "והשיב לב אבות על בנים" 17

הצעיר שבא לשיעור 17

"למה אתה לא שמח?" 18

אין דבר גדול מן התורה 19

"אני מריחה ריח של תורה" 20

"אם לא בריתי יומם ולילה" 20

לחזק את תלמיד החכם שבדרך 21

יש ששומעים חדשות – ויש שעושים את החדשות 22

הבית שמעריץ תלמידי חכמים 22

"לא בשמים היא" 22

"אשריך, רבי שמעון" 22

"באלהים נעשה חיל" 23

קדושתו של תלמיד חכם 24

רבי אברהם אזולאי בחברון 24

בני תורה – בשירות העם 25

"עיני העדה" 26

מה עיקר ומה טפל 26

"זכינו להיות דבוקים בתורה" 27

"אני יודע מי אני" 27

המרצדס של האנושות 28

סיכום ההלכות 29

משפטים מתוך השיעור 30

לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

סרקו את הקוד או לחצו כאן – הסרטון נפתח בתחילת השיעור

youtube.com/watch?v=0WU5I5rwnJc

בס"ד

עבד אברהם אנכי

שימו לב: החוברת נכתבה מתוך תמלול השיעור – תומלל אוטומטית ועלול להכיל טעויות. הדברים נערכו ללשון כתובה בנאמנות לדברי הרב, והושמטו הערות אגב ודברים שאינם מגוף השיעור; הפסוקים ודברי חז"ל הובאו מתוך ספריא. השיעור נמסר בבית הכנסת מוסאיוף, יום שלישי כ"ג בחשוון תשפ"ז.

פתח דבר: שאלות בפרשת חיי שרה

▶ ביוטיוב

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ

בראשית כג, א–ב

רבותינו עמדו על כמה וכמה שאלות בפסוקים הללו של פרשת חיי שרה. אחת מהן: למה חילקה התורה "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים", ולמה חזרה בסוף וכללה "שני חיי שרה"? ומה זה "ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה" – בדרך כלל קודם בוכים ואחר כך סופדים; למה כאן קודם כול ספד, ורק לאחר מכן בכה?

אליעזר – דולה ומשקה מתורת רבו

בהמשך הפרשה אברהם אבינו נותן שליחות עצומה לאליעזר, שהוא מכונה "דמשק אליעזר". הגמרא ביומא (כח:) אומרת שאליעזר עבד אברהם היה "זקן ויושב בישיבה" – ראש ישיבה; הוא היה מושל ביצרו כמו שאברהם אבינו מושל ביצרו, והיה אדם גדול, "שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים".

והוא קיבל שליחות כל כך גורלית: מי תהיה הכלה של יצחק אבינו? מי תיכנס לביתו של אברהם אבינו, שהיה הקברניט של הספינה של העולם כולו? כמו שהגמרא במסכת בבא בתרא (צא:) אומרת: בשעה שנפטר אברהם אבינו עמדו כל גדולי אומות העולם ואמרו: "אוי לו לעולם שאבד מנהיגו, ואוי לה לספינה שאבד קברניטה". ממילא אליעזר מקבל שליחות גדולה מאוד – ללכת ולמצוא את אותה כלה שתהיה הממשיכה של בית ישראל, זרע אברהם אבינו.

יפה שיחתן של עבדי אבות

אליעזר עושה תנאי, כמו שמפורש בפסוקים באורך, ועל זה אמרו חז"ל: "יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים" (בראשית רבה ס, ח; הובא ברש"י בראשית כד, מב). כמה גופי תורה נאמרו ברמז, נלמדים בשלוש

עשרה מידות שהתורה נדרשת בהן, ולא נאמרו במפורש; וכאן התורה מספרת לנו מה אליעזר חשב, איך התפלל להשם, מה היה המקרה – וכשהוא מגיע לבתואל, הוא מספר שוב את כל הסיפור. למה? יפה שיחתן של עבדי אבות.

ותקח הצעיף ותתכס

כשאליעזר חוזר כבר לבית, הוא נפגש עם יצחק:

> וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת־יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל וַתֹּאמֶר אֶל־הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס
>
> בראשית כד, סג–סה

רש"י מביא על כך דברים מעניינים מאוד שרבותינו העירו בהם; אבל עצם המפגש של רבקה עם יצחק גרם לה להתכסות, ונפלה מעל הגמל. ואחר כך, כשיצחק מביא אותה לבית:

> וַיְבִאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ
>
> בראשית כד, סז

רש"י כותב: "דרך ארץ, כל זמן שאמו של אדם קיימת, כרוך הוא אצלה; ומשמתה, הוא מתנחם באשתו".

קודם לאהוב – או קודם להתחתן?

בתוך הפסוק הזה יש בעצם שאלה ששואלים: האם צריך קודם כול לאהוב ואחר כך להתחתן, או קודם כול להתחתן ואחר כך לאהוב? לכל אחד מהצדדים יש מקור. אחד מביא מקור מיעקב – "ויאהב יעקב את רחל" (בראשית כט, יח): קודם כול אהב את רחל, ואחר כך התחתן איתה. השני מביא מקור מיצחק – "ותהי לו לאשה ויאהבה". אז מה צריך קודם? (הרב אמר שיעסוק בזה, בלי נדר, לקראת סוף השיעור.)

ומיד אחר כך: "ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה, ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין..." (בראשית כה, א–ב) – כל זה בפרשה שלנו.

חוט אחד: לדעת מי אני

▶ ביוטיוב

יש חוט אחד שעובר חזק מאוד מתחילת הפרשה ועד סופה, והוא ההבנה שכשאדם יודע מה הערך העצמי שלו – הוא יודע מי הוא – הוא מציל את עצמו מהרבה מאוד כאבים. והכאב הגדול ביותר הוא שאדם צריך אישור לכל דבר שהוא עושה.

"היה בסדר?"

הוא יכול לומר עכשיו דבר תורה בשולחן שבת, ואחר כך לשאול: היה בסדר? הבנתם? נהניתם? היה טוב? הוא שר שיר בשולחן שבת – והוא צריך אישור, מחמאה: היה בסדר מה שעשיתי? הוא תמיד צריך את האישור של הסביבה, כי מצד עצמו הוא לא מרגיש שווה כל כך; אם יפרגנו לו, כנראה אז יקבל את העוצמה האמיתית שלו. בעולם הכללי הדבר הזה בא לידי ביטוי ב"לייקים": תן לי אישור למה שפרסמתי, למה שאמרתי, וכן הלאה.

זכית להיוולד יהודי

אבל כשאדם חי בעולם של תורה, הוא צריך לדעת: עצם המציאות שזכית להיוולד יהודי – זה כבר מנדט, ואתה לא צריך שאף אחד יאשר את זה. נולדת לאמא יהודייה – כאן זה נגמר. אתה מבין שמי שאמר והיה העולם הוא הכוח האמיתי שיש בעולם, ואין כוח אחר; היחיד שאף אחד לא ברא אותו, שאינו נזקק לזולתו, שהחיים אינם מבלים אותו. אנחנו חיים בעולם, וכל דבר בעולם בסופו של דבר יבלה אותנו; היום מוצאים בחפירות ארכיאולוגיות בתים מלפני אלפיים שנה – איפה האנשים שחיו שם? מזמן נבלעו בעפר.

אדם זכה שמי שאמר והיה העולם בחר בו. לפני שאתה מקבל עול מלכות שמים, תברך "הבוחר בעמו ישראל באהבה" (ובערבית – "אוהב עמו

ישראל"), ואז תקבל עול מלכות שמים, אחרי שהערכת מי אתה בכלל: זכיתי להיבחר על ידי מי שאמר והיה העולם – מתוך מיליארדים של נפשות בעולם, אותי הוא רצה, יהודי. אז קודם כול יש לי ערך מצד זה. ואם זכיתי גם להתקרב קצת ולהכיר את מי שאמר והיה העולם, אולי אפילו לקיים איזו מצווה, ללמוד איזה פסוק בתורה – אין מעלה על מעלתי.

אין כאן גאווה

את כל הדברים הללו היצר הרע רוצה להשכיח מאיתנו; ומי שזוכר אותם – היצר אומר לו: תיזהר, זו גאווה. אבל אין שום גאווה ששייכת במושג של ערך עצמי.

וחייבים להזכיר את זה בדור שלנו, שבו כל עלה נידף שעובר לידנו נשמע לנו כמו פצצה ומפיל אותנו לארץ. אתה רואה אנשים יקרים שבגלל שמישהו אמר איזה דבר – מיד הם נשברים בקרבם ורוחם שפופה. מה קרה? פלוני אמר עליי שאני כך. אז הוא אמר. אלמוני כועס עליי – שיכעס, אין כעסו כעס עולם. יש למעלה מי שאמר והיה העולם – שם כעסו כעס עולם, חס ושלום; נקווה שלא נכעיס אותו.

שרה אמנו – "גדול מרבן שמו"

▶ ביוטיוב

שרה אמנו ידעה מי היא. מהרגע שזכתה להתקרב ולהתחבר לאברהם אבינו – היא לא צריכה כלום בעולם. המדרש אומר שהיו שרות, נסיכות, נשות מלכים, באות לאוהל שלה לבקר אותה, והיא הייתה אומרת להן: היכנסו לאוהל השני, יש שם מעוברת – בקרו אותה. היא שולחת אותן להגר (בראשית רבה מה, ד). היא לא מתרשמת מכך שיש פה מלך.

תלמידי חכמים שנקראים בשמם

הגמרא אומרת שיש תלמידי חכמים שנקראו בתואר "רבנו", יש "חסיד" – כמו **רב עמרם חסידא**, יש "רבנו הקדוש", יש "רב"; ויש כאלה בלי שום תואר לפני שמם: **אביי**, **רבא**.

מישהו מאיתנו מדמיין שאם היינו עכשיו ליד **רבי חיים קניבסקי**, מישהו היה קורא לו "חיים"? הגעת לרחוב רשב"ם בדיוק כשהוא יוצא – היית קורא לו "חיים"? חס ושלום. הגעת לרחוב הקבלן 45, יצא **רבנו עובדיה** – מישהו מסוגל לומר "עובדיה"? אפילו בדוגמה זה מפחיד. אז אביי לא יותר מהם? רבא לא יותר מהם? אומרים רבותינו: "גדול מרבן – שמו" (על פי תוספתא עדיות ג, ד). יש מושג כזה: כשאדם הגיע למדרגה שהשם שלו גדול יותר מכל תואר שתדביק לו.

"אני יודעת מי אני"

שרה הגיעה למקום שבו היא לא צריכה שום תואר. שרה יודעת מי היא. ואז כל העולם יכול לומר לה: את טועה! תדעי לך, הדרך שאת הולכת בה לא נכונה; בואי תראי – כל העולם עובדי אלילים, כולם טועים? רק גאונה אחת יש, שרה? כל הכבוד לך! – סיימתם? חזק וברוך.

> **תְּזֹרֵם וְרוּחַ תִּשָּׂאֵם וְסַעֲרָה תָּפִיץ אוֹתָם**
>
> ישעיהו מא, טז

היא יודעת מי היא. היא ראתה את זה מאברהם העברי – כל העולם מעבר אחד, והוא מעבר השני.

הדברים נכונים לא רק לפני ארבעת אלפים שנה, אלא גם בדורנו. כשאתה רואה בחורי חמד שיושבים בישיבות – הם מעמידים את העולם, בלי שום ספק. מי שיש לו ספק בדבר, צריך לעשות התבודדות, לחזק את עצמו באמונה, בהכרת ערכו העצמי, בהבנה מה זו בכלל תורה.

שעשועיו של הקדוש ברוך הוא

▶ ביוטיוב

> **מְשַׂחֶקֶת בְּתֵבֵל אַרְצוֹ וְשַׁעֲשָׁעַי אֶת־בְּנֵי אָדָם**
>
> משלי ח, לא

על התורה נאמר "משחקת בתבל ארצו"; היא נקראת שעשועיו של מי שאמר והיה העולם. עליה אמר הקדוש ברוך הוא: "הלוואי אותי עזבו ותורתי שמרו" (על פי ירושלמי חגיגה א, ז).

ויתר הקדוש ברוך הוא – אף על פי ש"כל האומר הקדוש ברוך הוא ותרן הוא, יותרו חייו" (בבא קמא נ.) – הגמרא אומרת שוויתר הקדוש ברוך הוא על עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, ולא ויתר על מאסם בתורה (ירושלמי חגיגה א, ז). אין אהבה לקדוש ברוך הוא יותר מן התורה.

לבקר בהיכלו

יש בחור שזכה לעסוק בתורה – קצת, הרבה – אפילו רק לבקר בהיכלי תורה: זה המקום שלו. יש מיליארדי מקומות לטייל; רק פה ביקרת? כן, פה – פה יושב הקדוש ברוך הוא. גם דוד המלך אמר:

> **לַחֲזוֹת בְּנֹעַם־ה' וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ**
>
> תהלים כז, ד

יש אברך שזכה לשבת בכולל – לא יודע אם הוא לומד; בינתיים הוא יושב. גם הישיבה בבית הכנסת יש בה מעלה, כמו שמביא ה**מגן אברהם**: "אשרי יושבי ביתך" (תהלים פד, ה). ישבתי – עוד לא למדתי – אבל לפחות אני יודע מה הכיוון.

ארבע אמות של הלכה

עברת ליד תורה? רק לעבור לידה – לא דיברתי על ללמוד תורה, לא אמרתי לעיין בתורה, לא אמרתי סברות בגמרא ובראשונים, בכלל לא דיברתי על זה. עברת ליד תורה – נכנסת לארבע אמות של הקדוש ברוך הוא. "מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח.). יש עוד דברים שהם נחמדים וטובים, אבל זה לא ארבע האמות של השם; ארבע האמות של השם הן מי שנמצא בתוך התורה, שרוצה לדעת מה ההוראה, מה הקדוש ברוך הוא רוצה ממני.

כשהמילים חודרות פנימה

ראית בחור כזה – או שאתה בעצמך הבחור הזה – ופתאום, כשאתה מחכה בתחנה, מישהו שמחכה לידך מטיח בך דברי זלזול ופגיעה על כך שאתה

יושב ולומד. אני לא אומר לענות לו – אנחנו צריכים להיזהר מקרע ופילוג. אני שואל מה הוא מרגיש בפנים: האם אתה מרגיש שהדברים חדרו אותך, פצעו אותך, שברו אותך? אתה מתחיל להיכנס לספקות – ו"ספק" בגימטריה "עמלק" – ואתה מתחיל לומר: אולי הוא צודק, אולי אין כלום במה שאני עושה; חשוב ללמוד תורה, אבל יש דברים חשובים יותר...

אם חס ושלום הדברים הללו חדרו אותו – וזה לא משנה מי אמר אותם: יכול לומר אותם אחיו, דודו, שכן, או סתם אדם ברחוב שצועק – מה זה משנה מה הוא אומר לו? פרשת חיי שרה אומרת לו: תדע, יש פה סיפור על אישה שידעה מי היא.

אשת חבר כחבר

שרה, אשת אברהם – תגידי, מה המעלה שלך בעולם? פתחת איזו קליניקה מפורסמת? אולי בית ספר טיפולי? אולי את עוסקת באימון אישי או קבוצתי? – אני, הנה, באוהל: זכיתי להיות אשת חבר לתלמיד חכם.

"אשת חבר הרי היא כחבר" (שבועות ל:). לפי ההלכה, גם אם הגיעה לבית דין – כשהגיעה אשתו של תלמיד חכם, כל הדיונים זזים הצידה, מפני כבודה. את מגדלת את כל הדור – יש לך בעל תלמיד חכם.

שרה אמנו – מי היא בעולם? זה לא שפתאום עברו מאה שנה: "בת מאה כבת עשרים, בת עשרים כבת שבע", "שני חיי שרה – כולן שוין לטובה" (רש"י בראשית כג, א), כי היא יודעת בדיוק מה הכיוון שלה בחיים.

"עבד אברהם אנכי"

▶ ביוטיוב

כמה אפשר לחייך על אליעזר עבד אברהם? כבר הגעת – עם עשרה גמלים, מלא כסף ומלא זהב:

> וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל־טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ
>
> אֶל־אֲרַם נַהֲרַיִם אֶל־עִיר נָחוֹר
>
> בראשית כד, י

בבקשה, תאכל! – לא, יש לי מה לומר קודם.

> וַיּוּשַׂם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל עַד אִם־דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי וַיֹּאמֶר דַּבֵּר וַיֹּאמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי
>
> בראשית כד, לג–לד

האוכל כבר מונח לפניו, אבל הוא רצה לדבר קודם: "ויאמר עבד אברהם אנכי".

תארים של היום

יש מישהו היום שיכול לומר "עבד אברהם"? היום כולם ראשים: אני ראש לשכה. ואם הוא קרוב לאיזה צדיק – הוא אומר: אני משב"ק, משמש בקודש. ואם לא – אז הוא "עוזר". למה אתה לא יכול לומר "עבד – אני עבד של מישהו"? מה פתאום? תשאל את אליעזר: מה המעלה שלך בעולם? – אני זכיתי להיות עבד אברהם. אין מעלה גדולה יותר.

אבינו מלכנו

כל מי שיושב כאן, וכל עם ישראל באמת – עבדים של הקדוש ברוך הוא. לא עבר הרבה זמן מאז שאמרנו: "אבינו מלכנו, חטאנו לפניך, רחם עלינו". אבינו מלכנו – אם אבא, אז אני בן; אם מלך, אז אני עבד. עבד – ושמח להיות עבד של השם. אין מעלה גדולה מזו.

ביום פטירתו של משה רבנו נאמר:

> וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד־ה' בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי ה'
>
> דברים לד, ה

הוא הגיע למדרגה הנכספת – אין מעלה על המעלה הזאת. משה רבנו, אתה מתבייש להיקרא עבד? כל העולם יהיו עם כל התארים שיש: האיש העשיר בעולם, המפורסם בעולם, החזק בעולם, המיוחס בעולם – סיימתם? כן, אני עבד השם. גבוה יותר מכל דבר אחר.

רבקה – "והשיב לב אבות על בנים"

▶ ביוטיוב

פרשת חיי שרה מלמדת על ילדה בשם רבקה, שידעה מה עיקר ומה טפל – עם אבא רשע בתוך הבית.

וידוע שיגיע הדור – הדור שאנחנו מחכים בו לאליהו הנביא:

> **הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם**
>
> מלאכי ג, כג–כד

"ולב בנים על אבותם" – גם זה יהיה. כשההורים, באמצע, הלכו לאיבוד, המסכנים – וזה לא משנה למה: הגיעו לארץ, היו תנאים קשים, הלכו לעבוד, ושכחו להעביר את לפיד האמונה; חלקם גם לא קיבלו אותו כמו שצריך – לכאורה המשפחה הזאת הולכת ונגמרת רוחנית. ופתאום הקדוש ברוך הוא מקים דור שאתה לא מאמין.

הצעיר שבא לשיעור

כל פעם אתה מגיע לשיעור ברחבי הארץ ורואה צעירים, ואתה שואל: מה אתה עושה פה? אולי אתה חולה, חס ושלום, ובאת לקבל זכויות? – לא, חס ושלום, בריא. – אולי אתה עני מרוד ובאת לאסוף תרומות? – הוא אומר: הרב, הרכב בחוץ שווה 650,000 שקל, אני מחזיק אותו לבד, אני עוד רווק ויושב על הרבה כסף. – אז מה אתה עושה בשיעור תורה? – הוא אומר: תגיד, יש לך חיים אמיתיים חוץ מזה?

ומה אבא שלך אומר על זה? – הוא מתוסכל, בדק את המזוזות, לא יודע מה קרה – אני חוזר בתשובה. יש פסיכולוג שמטפל בי פעם בשבוע; בינתיים

הצלחתי לגרום לו להניח תפילין. הוא חושב שאם יניח תפילין תהיה לו שפה משותפת איתי, ולאט לאט יוכל להוציא אותי מה"בוץ" – במירכאות – שנכנסתי אליו. אבל זיכיתי אותו להניח תפילין; מה אכפת לי? ארבעים דקות פגישה, דברי תורה, ואבא משלם...

אתה שומע אותו ורואה צעיר חדור אמונה, ואתה אומר: הלוואי על בחורי ישיבה שאתה פוגש והם שפופים כאלה – למה אתה לא חדור אמונה?

"למה אתה לא שמח?"

היה יהודי אחד שזכה לראייה רוחנית אמיתית. תלמיד חכם מופלג ומופלג אמר לי פעם, כששאלתי אותו שאלה: לך לפלוני – מה שהוא יגיד, השם דיבר. כבר נפטר, עליו השלום. הלכתי אליו, ויום אחד, כשהגעתי, הוא מסר כמה מילים: דעו לכם, הרבה פעמים באים לכאן אנשים, וגם הרבה בחורים מישיבות טובות. אני יודע למה הם באים אליי; אבל – כך אמר – כואב לי כשאני מרים את העין להסתכל עליהם ורואה מישהו *שיש* לו מפח נפש מעצמו. הוא לא שמח. וכשהוא ניגש לקבל ברכה, אני שואל אותו: רגע, למה אתה לא שמח? והוא אומר: מה אני כבר שווה בעולם הזה? – ואני צריך להוכיח אותו על פניו.

אין דבר גדול מן התורה

ביוטיוב

יש דבר גדול יותר מן התורה?

> יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל־חֲפָצֶיךָ לֹא יִשְׁווּ־בָהּ
>
> משלי ג, טו

"וכל חפציך לא ישוו בה", "וכל חפצים לא ישוו בה" (משלי ח, יא) – לא חפצי העולם הזה ולא חפצי שמים (מועד קטן ט:). כל המצוות בכף מאזניים אחת – ואות אחת של תורה, תג אחד של תורה, נקודה של ב' של "בראשית", מכריעה את כל המצוות (על פי ירושלמי פאה א, א: "אפילו כל מצותיה של התורה אינן שוות לדבר אחד מן התורה").

אילו היה לאדם מושג – לא היה מתעסק בשום דבר אחר; רק ללמוד, וכשהוא מתעייף – כמו שהגמרא אומרת על **רבי זירא** (ברכות כח.), שהיה יושב

בפתח בית המדרש, וכשעבר תלמיד חכם – עומד; עוד תלמיד חכם – עומד. מה אתה עושה? – אני מקבל שכר.

"אני מריחה ריח של תורה"

הרבה פעמים הילדים שלנו לא רואים את האור בעיניים של ההורים על כך שיש להם בן תלמיד חכם. והזכרנו את מרן ראש הישיבה **חכם בן ציון אבא שאול**, שסיפר שכילד, כשהיה חוזר מהתלמוד תורה, אמו הייתה אומרת: אני מריחה ריח של תורה נכנס לבית! אף אחד לא ידבר איתי עכשיו! היא מחבקת אותו, מנשקת אותו: תן לי להרגיש את התורה, תן לי להרגיש. – אמא, לא למדנו הרבה, רק פסוק. – פסוק אחד של תורה! והיא מחבקת, מנשקת: בוא תאכל, תשתה.

והוא ראה והרגיש שזה אמיתי אצלה: אין לך דבר בעולם חשוב יותר מזה; השקעתי את כל כולי בתורה. היא הולידה את רבן של ישראל, את מרן ראש הישיבה, חכם בן ציון – זו היא.

"אם לא בריתי יומם ולילה"

אבל כשילד בא הביתה ואומר: אמרו עלינו שאנחנו לא תורמים לחברה, נפגעתי – מה אני אגיד לך? יש סיכוי שהם צודקים? "תראה, לא לגמרי..." – אחוז אחד? חצי אחוז? עשירית האחוז? אתם לא מאמינים שכל העולם הזה קיים על התורה?

> כֹּה אָמַר ה' אִם־לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא־שָׂמְתִּי
>
> ירמיהו לג, כה

זה השם אמר. נעשה כלל: תהיה גיבור, אל תדבר על בשר ודם – פנה להשם. תאמר לו: כבודו, נאמר עליך "וה' אלהים אמת" – ובזה אני לא חושב שאתה אמת? תהיה גיבור; תאמר להשם שאתה מוכן לעלות רגע לדבר איתו על כך שכתב שהתורה היא קיום העולם, ולך יש הבנה אחרת – כסף הוא קיום העולם, ביטחון הוא קיום העולם... תספר סיפורים.

לחזק את תלמיד החכם שבדרך

אדם שרואה בחור ישיבה – הוא תלמיד חכם פוטנציאלי. הוא עלה על המסלול: תחזק אותו, תפיח בו חיים, תן לו כבוד. הוא עוד לא יודע מה הוא שווה. ואם ראית אחד כזה, פוטנציאלי, ואינך משתחווה אפיים ארצה – אינך יודע מה זה תלמיד חכם.

מה החוכמה להשתחוות לרב עובדיה כשהוא כבר נהיה הרב עובדיה? מה החוכמה – כשהלל הזקן מתמנה לנשיאות, ואז בא אליו אחיו ואומר: מזל טוב על המינוי, אחי! כמה אתה רוצה שאחזיק אותך בחודש? – תודה רבה, אני כבר לא צריך כלום. יש לי כרגע משכורת, פנסיה, ביטוח, החזקת רכב וארבעה מזכירים. סע לשלום. – לא, בוא אחזיק אותך! – לא, תודה רבה, עכשיו אין צורך. ואילו קודם לכן, כשהלל היה איש פשוט מן השורה וביקש: בוא תחזיק אותי, יש יששכר וזבולון, אני אתחזק בתורה שלי! – תורה? מה אעשה עם תורה? כסף אני משקיע איפה שיניב לי פירות.

אתה רוצה להיכנס לעסק ביחד? קדימה – יש עסק גדול יותר מתורה?

> כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסְּחַר־כָּסֶף וּמֵחָרוּץ תְּבוּאָתָהּ
>
> משלי ג, יד

יש משהו טוב יותר מזה? אליעזר ידע את זה; הוא לא התבלבל: "ויאמר עבד אברהם אנכי".

יש ששומעים חדשות – ויש שעושים את החדשות

ביוטיוב

הבית שמעריץ תלמידי חכמים

יש לך בת שלומדת בסמינר או באולפנה – זה לא משנה – והיא רואה בבית, בכל ליל שבת ויום שבת, אבא שמעריץ תלמידי חכמים; סיפורי צדיקים על גדולי התורה בשולחן שבת – זה מה שמעניין אותו, שום דבר אחר. וכשהיא באה לספר לו את מה ששמעה בחוץ, הוא עונה לה בחיוך בגימטריות ובדברי תורה, ומחזיר את השיחה אל התורה. בואו נעמוד רגע בשתי רגליים על הקרקע:

"לא בשמים היא"

מי שחושב שהתורה בשמים – אתה רואה: "לא בשמים היא" (דברים ל, יב); התורה כאן, בארץ. יש ששומעים חדשות, ויש שעושים את החדשות. כשאדם יושב כאן ולומד תורה – הוא משכתב מה יהיה. בשביל יהודי אחד שלומד תורה מתבטלות כל הגזירות הרעות מעם ישראל. מסכנים האנשים שעוסקים בתורה ואינם מאמינים בכוחה.

"אשריך, רבי שמעון"

אותו רבי שמעון בר יוחאי, שהיה מלא ענווה ומלא יראת שמים – הוא אותו רבי שמעון שעומד מול מזיק ואומר לו: אם אינך מסתלק מכאן, אני מאבד אותך מן העולם. הוא אומר לו: מי אתה? השם שלח אותי! – תסתכלו, אלה

החדשות – ומה רבי שמעון אומר לו? לך תגיד להשם: רבי שמעון בר יוחאי בעולם! איזו הכרה בערך עצמו – הוא יודע מי הוא. יצאה בת קול מן השמים: חזור! אשריך רבי שמעון בר יוחאי, שהקדוש ברוך הוא גוזר גזירה ואתה מבטלה.

וזה קורה בכל דור, בלי הכרזות. בחדרי חדרים, כשאתה ניגש אל תלמיד חכם – "מחזיק ישיבה", בלשון רבותינו הראשונים – כמו שאמרו: "כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים" (בבא בתרא קטז.). לך לראש ישיבה, שיתפלל עליו – והוא מתפלל, התפילה מתקבלת והחולה קם. בלי פרסום ניסים: פה קדוש שעוסק בתורה, בלי שירות. כמה פעמים אתה שולח שאלות למרן ראש הישיבה **חכם משה צדקה**, ויוצא מן הפה הקדוש שלו – ובן אדם קם לתחייה. והוא לא יחיד: יש עוד ראשי ישיבות קדושים וטהורים, יוצא מן הפה שלהם – ובן אדם קם.

"באלהים נעשה חיל"

לבוא ולהאמין שתבוא ישועתנו מאיזה אדם – רגע, אולי נעשה כך: אקנה מטוס כזה, טנק כזה...

> **בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּ**
>
> תהלים ס, יד

ראינו את זה. אתה יכול להיות חזק בכל הכלים, אם יש לך סייעתא דשמיא גדולה. ראינו בימי המלחמה איך יורים עלינו טילים בלי סוף, ואנחנו מנערים את הבגדים וקמים. מי שאינו מעריך מה זו תורה – אינו מבין מאיפה מגיעה ההצלה הזאת. הרי ההצלה הזאת, בסופו של דבר, מגיעה כי אלוקים אוהב

אותנו. ולמה הוא אוהב אותנו? כי יש תורה בעם ישראל. לכן המלחמה החזקה ביותר של הסטרא אחרא היא נגד התורה.

אסור לנו להתבלבל מה אנחנו עושים כאן בעולם. אשרינו שזכינו לשרת את מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. לקחת בחור, לנשק אותו על ראשו: אשריך שאתה עוסק בדבר החזק ביותר שיש בעולם.

קדושתו של תלמיד חכם

▶ ביוטיוב

רבי אברהם אזולאי בחברון

כ"ד בחשוון – הלילה – הוא תאריך פטירתו של **רבי אברהם אזולאי**, מאבותיו של הגאון **החיד"א**. הוא היה עובר בחברון, ונשים היו יוצאות אחרי שעבר ומנשקות את העפר שדרך עליו. ובכל מקום זה היה כך. על **רבי יהודה רוזאניס** מספרים השכנים הערבים: כשהיה יוצא – "חכים אל-יהוד" – היו

מנשקים את העפר שדרך עליו. מה אתה עושה? מנשק את האבק שהיהודי הזה דרך עליו? – זה יהודי קדוש; למה? כי הוא עוסק בתורת השם.

העולם מבין את זה – למה אנחנו לא מבינים? למה אנחנו מתרגשים מרעשי רקע? שיגידו מה שהם רוצים. שיעבור מי שיעבור על המדרכה – הכי עשיר, הכי חכם, הכי מוצלח – ועל המדרכה השנייה יעבור בן תורה: בזכותו העולם עומד ויש בו שפע. לא הפוך. מי מחזיק את מי – לא להתבלבל. וזה לא סותר את זה שתתפלל על כל יהודי שיצליח.

בני תורה – בשירות העם

עשרים וארבע שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, שלוש מאות שישים וחמישה ימים בשנה, בלי הפסק – בני תורה ותלמידי חכמים בשירות העם. תבדקו את זה. אין מנוחה. אתמול, אחרי כל השיעורים, דופקים בדלת – אדם שמעולם לא היה בשיעור שלי, מעולם לא ראיתי אותו לפני כן: יש לי התלבטות חשובה, צומת חשובה בחיים, לא יודע מה לעשות. – מי זו? – ברוך הבא, כבוד הרב; זו האישה הפוטנציאלית – או לא. תכריע. – היכנסו, ברוכים הבאים.

יכולתי לומר להם: סיימתי את שמונה השעות שלי, סיימתי עם עם ישראל להיום. מי משלם? הפגישה נגמרה, הם יצאו, לא היה שקל על השולחן – ואם היה, גם הייתי מחזיר להם אותו. לא צריך את הכסף.

וכך יש אלפים ורבבות תלמידי חכמים שיושבים בכל מקום בעולם ועסוקים בזה: לומר לאדם מה הדין כרגע, כשהוא באבלות, מסכן; מה עושים כשהוא אונן, מה עושים כשהוא מתחתן, מה עושים כשהוא צריך להכשיר את הבשר,

כשיש לו שאלה של טריפה; פה שלום בית, ושם להכין את הבן והנכד לבר מצווה – וזה בלי סוף. עסוקים כל הזמן בלתת שירות לכל עם ישראל.

"עיני העדה"

תלמיד חכם הוא אור עינינו, העיניים שבהן אנחנו רואים. הם נקראו "עיני העדה" – וזו האמת, לא משנה איזה לבוש הם לובשים. אני מכיר תלמידי חכמים עם חולצות משובצות, בקיאים בכל הש"ס, יראי שמים בתכלית, עוסקים בתורה מהבוקר עד הלילה.

למה, כשבתך הייתה צריכה ללדת והמצב שלה היה קשה, התקשרת לבקש שיתפללו עליה? כי האמנת בתפילה שלו; אתה מאמין שפה קדוש של תורה יכול להוציא יולדת ממצב של סכנת חיים, חלילה – לחיים, לה ולוולד. ודברים כאלה קורים כל יום, אלפי פעמים.

מה עיקר ומה טפל

▶ ביוטיוב

אבל כשזה מחלחל פנימה, לתוך היכלי התורה, ובני תורה אינם מאמינים בעצמם – הוא לוטש עיניים בקנאה לאיזה מישהו שיצא מרכב יוקרה. ממה אתה מתלהב? "זה רכב של מיליון וחצי, תראה, בדיוק..." – אם הוא היה מייצר את הרכב הזה, אולי הייתי מעריך את חוכמתו; אבל הוא קנה אותו. תשאל אותו מאיפה הכסף – מאבא שלו. על מה אעריך אותו?

להבין את הדברים – מה עיקר ומה טפל. אליעזר לא התבלבל; עמוד שדרה ברור: "עבד אברהם אנכי". אם למישהו יש בעיה עם זה – שיתקדם. אני יודע מה אני רוצה מעצמי:

> **אַל־תְּאַחֲרוּ אֹתִי וַה' הִצְלִיחַ דַּרְכִּי**
>
> בראשית כד, נו

שם שמים שגור בפיו. לא מתבלבל.

"זכינו להיות דבוקים בתורה"

זכינו להיות דבוקים בתורה. זכינו לראות תלמיד חכם – הגיע **רבי יחזקאל**: לנשק לו את הרגליים. ולא משום שזה הוא; גם אם היה כאן רב אחר, אותו דבר הייתי אומר. אין אצלי הבדל – אשכנזי, ספרדי, חסידי, ליטאי; עם כיפה סרוגה או כיפה שחורה; בן תורה צעיר, בן תורה מבוגר, אברך כולל חצי יום או יום שלם – עוסק בתורה? תנשק לו את הרגליים.

בעל בית שהולך לעבודה – מרן כותב שהוא פטור ממסים וארנונות כדין תלמיד חכם, אם הוא לומד תורה כל הזמן. "אבל הוא הולך לעבודה!" – נכון, אומר מרן, אבל הוא עוסק בה כדי פרנסתו, וכל זמן שהוא פנוי – הוא עוסק בתורה, גם אם זה אחרי שמונה שעות עבודה. הוא אינו עוסק כדי להתעשר – ולכן פטור ממסים וארנונות כדין תלמיד חכם.

"אני יודע מי אני"

אין יוקרה בעולם גדולה יותר מן התורה; לא להתבלבל. שיצעקו מה שהם רוצים, שיסלפו, שישתגעו. גמרתם לצעוק? חזק וברוך. אם היה שם דבר תורה – נגיד "רבי חנניה"; אם לא – תהיו בריאים, השם ישמור אתכם ויחזיר אתכם בתשובה. אני יודע מי אני. תצעק לי עד מחרתיים שאני נוצרי או מוסלמי – לא מתרגש; אני יודע שאני יהודי, נולדתי לאם יהודייה. תירגע.

ואז תבין מה זו קרבת אלוקים, שעליה אמר דוד המלך – שהיה לו כסף, זהב, כבוד, אין כמוהו בעולם:

> **וַאֲנִי קִרְבַת אֱלֹהִים לִי־טוֹב**
>
> תהלים עג, כח

זה מה שאני רוצה. הוא יודע מה זה טוב אמיתי. "הלכה כמותו בכל מקום" (סנהדרין צג:) – אף על פי שלא בא מאותם שבטים שהלכה כמותם, לא מיששכר ולא מלוי. דוד הוא הקטן בעיני עצמו, אבל כלפי העולם:

> **וַאֲדַבְּרָה בְעֵדֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ**
>
> תהלים קיט, מו

מלכים יושבים מולו – דוד, מה אתה אומר, אסטרטגיה? – רגע, חכו, אסביר לכם את הסוגיה. – מה אתה מדבר איתם, דבר תורה? – כן; אני עוסק בתורה, אני יודע מה העיקר. ועד היום אין כליה לדוד המלך. כל אנשי השררה והכבוד של העולם – לא נשאר מהם כלום; לא לפני חמישים שנה, ואפילו לא לפני שנה. אבל לגדולי התורה אין כליה, עד הרגע הזה.

המרצדס של האנושות

ראיתם אברך, בן תורה? תחזקו אותו; תגידו לו: תקשיב טוב, שיצעקו מה שהם רוצים – מקנאים בך. אף אחד לא תולה פוסטר של רכב ישן; תולים של מרצדס. ולהבדיל, בלי סוף הבדלות – אתה המרצדס של האנושות. אתה הטופ. אין גדול ממך.

אנחנו מודים לבני התורה, לאברכים, לבחורי הישיבות, שהם עומדים בפרץ ומגינים על כל העולם מכליה, מגינים על עם ישראל בכל מקום שהם, ומצילים את עם ישראל מהתבוללות. תחזקנה ידיכם – אתם החזית שלנו, אתם האור שלנו, אתם הכתר שלנו.

סיכום ההלכות

ההלכות שנלמדו בשיעור, בקצרה, בלשון הרב ובציון מקורן.

1. "אשת חבר הרי היא כחבר" (שבועות ל:) – אשתו של תלמיד חכם נוהגים בה כבוד כבתלמיד חכם; כשהיא באה לבית דין – "כל הדיונים זזים הצידה" מפני כבודה.
2. "כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים" (בבא בתרא קטז.; רמ"א יו"ד שלה, י) – אצל "מחזיק ישיבה", ראש ישיבה, שיתפלל עליו.
3. תלמידי חכמים "פטורים מכל מיני מסים" – ובלשון הרב: "פטור ממסים וארנונות". וכן בעל בית ש"יש לו מעט אומנות או מעט משא ומתן להתפרנס בו כדי חייו ולא להתעשר, ובכל שעה שהוא פנוי מעסקיו חוזר על דברי תורה ולומד תדיר – נקרא תורתו אומנותו" (שו"ע יו"ד רמג, ב), ודינו כתלמיד חכם.

משפטים מתוך השיעור

כמה ממשפטי הרב בשיעור, בלשונו.

1. כשאדם יודע מה הערך העצמי שלו – הוא מציל את עצמו מהרבה מאוד כאבים.
2. עצם המציאות שזכית להיוולד יהודי – זה כבר מנדט; אתה לא צריך שאף אחד יאשר את זה.
3. אין שום גאווה ששייכת במושג של ערך עצמי.
4. עברת ליד תורה – נכנסת לארבע אמות של הקדוש ברוך הוא.
5. אבינו מלכנו – אם אבא, אז אני בן; אם מלך, אז אני עבד. ושמח להיות עבד של השם.
6. יש ששומעים חדשות, ויש שעושים את החדשות.
7. מי מחזיק את מי – לא להתבלבל.
8. אתה המרצדס של האנושות.

ה' יזכנו להיות דבוקים בתורה, ובשורות טובות.

✦ ✦ ✦

הסודות להצלחה שלך

לתת, לאהוב, לצמוח

סרקו לאתר

www.yoursuccesstoolbox.com